862/11

Den 28. februar 2011 blev i sag nr. 77.735:

xxx xxxxxx
xxxxxxxxx xxxx xxxxx xx
xxxx xxxxx

mod

Lægernes Pensionskasse
Esplanaden 8a
1018 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har arbejdsmarkedspensionsordning i Lægernes Pensionskasse. Han klager over, at han ikke har mulighed for at fortryde sit valg af en ny pensionsordning og vende tilbage til den pensionsordning, han oprindeligt havde i selskabet.

Selskabet har afvist at lade klageren fortryde sit valg under henvisning til, at klageren traf valget af ny pensionsordning ud fra korrekte og fyldestgørende oplysninger, og at han ikke har overholdt selskabets fortrydelsesfrist.

Det fremgår af sagen, at selskabet i 2009 besluttede at tilbyde medlemmer med en pensionsordning på garanteret grundlag (gammel ordning) at vælge en pensionsordning med betinget garanti (ny ordning).

Selskabet sendte den 31/8 2009 klageren et brev med tilbud om at vælge den nye pensionsordning. Vedlagt brevet var ifølge selskabet en informationspjece om valget mellem den nye og den gamle ordning samt en pensionsoversigt med individuelle prognoser over klagerens dækning i henholdsvis den gamle og nye ordning. Klageren, der er født i september 1943, var på dette tidspunkt 65 år.

Det fremgik bl.a. af brevet, at selskabet skulle have modtaget klagerens svar inden den 1/10 2009, og at der var mulighed for at fortryde et eventuelt valg indtil den 1/11 2009. Klageren valgte den nye pensionsordning. Han anmodede den 5/12 2009 selskabet om en beregning af, hvornår hans pension i den nye ordning ville overstige pensionen i den gamle.

Ved brev af 9/12 2009 henviste selskabet klageren til den udsendte pensionsoversigt, som klageren dog ikke mente at have modtaget. Han fik den 15/12 2009 tilsendt en ny pensionsoversigt. Den 19/12 2009 anmodede han selskabet om at lade ham fortryde sit valg, men fik afslag.

Sagen er indbragt for nævnet den 30/1 2010.

I informationspjecen hedder det om fordelene og ulemperne ved den gamle henholdsvis den nye ordning bl.a.:

"**NY ORDNING**
FORDELE
- Øget fleksibilitet i investeringer - mulighed for investering i bl.a. aktier, obligationer og ejendomme
- Mulighed for højere forrentning af pensionen end den forrentning, der allerede er indregnet i pensionen
- Bedre sikring mod inflation.

ULEMPER
- Grundlagsrente sænkes til 2 pct. p.a.
- Pensioner kan sættes ned, hvis renteniveauet varigt bliver markant lavere end de 2 pct. p.a., (betinget ydelsesgaranti)
- Forøget levetid blandt medlemmer kan betyde nedsat pension (betinget ydelsesgaranti).

GAMMEL ORDNING
FORDELE
- En grundlagsrente på mellem 3 og 4 pct. p.a.
- Pensionen (før pensionisttillæg) kan ikke sættes ned - heller ikke hvis medlemmernes levetid viser sig at være længere end ventet.

ULEMPER
- Ikke udsigt til, at forrentning af pensionen kan blive højere end de 3-4 pct. årligt, der er forudsat og allerede indregnet i pensionen (grundlagsrenten)
- Forsigtig investeringsstrategi nødvendig - herunder en meget stor andel af lange obligationer samt forsikringer mod rentefald.
- Ingen sikring, hvis inflationen stiger."

Om selskabets anbefalinger ved valget mellem den nye og den gamle ordning hedder det i informationspjecen bl.a.:

- "Hvis du er under 70 år, anbefaler pensionskassen, at du vælger den nye ordning, hvor pensionen beregnes ud fra en årlig forrentning på 2 pct.
- Hvis du er 70-75 år, kan det også vise sig at være bedst økonomisk at vælge den nye ordning. Men du skal vurdere, om du har mest glæde af en højere pension nu mod til gengæld at risikere, at din pension om nogle år har mistet noget af sin købekraft.
- Hvis du er over 75 år, vil du formentlig have mest glæde af at bibeholde din nuværende ordning.
- Hvis du forventer en lang pensionisttilværelse bør du overveje at vælge om.
- Tidspunktet for skift af ordning vurderes at være attraktivt.
- Du kan få større andel i eventuelle fremtidige merafkast på pensionskassens investeringer i den nye ordning. Den mulighed har du ikke i den gamle ordning.
- Med den nye ordning bliver der bedre muligheder for at beskytte din pensions købekraft mod inflation. Den mulighed har du ikke i den gamle ordning.
- Dit valg af ordning skal ske ud fra dine personlige forhold og forventninger til fremtiden."

Af informationspjecens sidste sider fremgår bl.a.:

> "Med den nye ordning vil din beregnede pension typisk falde her og nu i forhold til den gamle ordning - jo mere des yngre du er. Men pensionskassen forventer, at faldet i pensionen gradvist vil blive indhentet af et bedre afkast end det, der ligger til grund for beregningen af din pension, og typisk være indhentet om senest 15 år. Du kan se, hvorledes det forholder sig af den vedlagte pensionsoversigt.
> …
> Du kan ikke regne med at få mulighed for omvalg senere. Det er meget ressourcekrævende at gennemføre omvalg, og omvalg medfører store omlægninger af pensionskassens formue. Det er derfor ikke planen at give dig en ny mulighed for at ændre ordning. Men skulle udviklingen gå anderledes end forudsat, vil pensionskassen tage de forholdsregler, der er nødvendige for at sikre din pension bedst muligt."

Klagerens pensionsoversigt indeholder som ovenfor anført prognoser for alderspensionen for henholdsvis den gamle og den nye ordning. Det fremgår heraf, at ved en pensionsalder på eksempelvis 68 år udgør pensionen i 2009-niveau for den gamle ordning 445.300 kr. og for den nye ordning 367.200 kr. Ved den nævnte pensionsalder er den årlige ydelse således 78.100 kr. lavere på den nye ordning end på den gamle.

I forbindelse med en konkret klage over selskabets informationsmateriale har Finanstilsynet ved afgørelse af 16/11 2009 fundet, at informationspjecen er i overensstemmelse med reglerne om god skik. Af afgørelsen fremgår bl.a.:

> "Finanstilsynet har modtaget en redegørelse fra Lægernes Pensionskasse den 28. oktober 2009 vedrørende information i forbindelse med pensionskassens omvalg til ny pensionsordning.

Det fremgår af redegørelsen, at det på pensionskassens generalforsamling den 24. april 2009 blev besluttet, at tilbyde medlemmer med en pensionsordning på garanteret grundlag (gammel ordning) at vælge en pensionsordning med betinget garanti (ny ordning) inden årets udgang.

Det fremgår også, at pensionskassen til brug for omvalget har udarbejdet informationsmateriale, i form af en generel informationspjece sendt til alle medlemmer samt brev til henholdsvis ikke pensionerede og pensionerede medlemmer om valg af ny pensionsordning, vedlagt individuelle pensionsoversigter, som viser medlemmernes nuværende dækning og dækningen i den nye ordning. Det fremgår af brevet, at medlemmet skal udfylde en svarkupon, hvis medlemmet ønsker at vælge ny pensionsordning samt at medlemmets ordning fortsætter uændret, hvis medlemmet ikke foretager sig noget.

Derudover har pensionskassen sendt et bekræftelsesbrev til de medlemmer, som har valgt at ny pensionsordning. Brevet indeholder en uddybning af medlemmets pensionsoversigt samt oplysning om, at medlemmet har mulighed for at fortryde sit valg inden for en nærmere angivet frist.

De medlemmer, som ikke har valgt, har modtaget en påmindelse om valget med oplysning om, at svarfristen blev udskudt. Det fremgår af brevet, at hvis medlemmet ikke ønsker at vælge ny pensionsordning, skal medlemmet se bort fra brevet.

Pensionskassen har valgt at anbefale medlemmerne at vælge ny pensionsordning ud fra et ønske om at sikre medlemmerne et højere langsigtet formueafkast og en bedre beskyttelse mod evt. fremtidig inflation.

Pensionskassen oplyser i redegørelsen, at det i brevet til ikke pensionerede medlemmer er fremhævet, at anbefalingen skal suppleres af en individuel stillingtagen, bedømt ud fra det enkelte medlems egne forhold. I brevet henvises medlemmerne til at gennemgå informationspjecen, inden de vælger om.

Informationspjecen indeholder en beskrive se af de forhold, som pensionskassen lægger til grund for sine anbefalinger. På side 4-5 redegør pensionskassen for de forhold, der kendetegner henholdsvis gammel og ny pensionsordning, samt hvilke fordele, lemper og konsekvenser, der generelt er for medlemmer ved henholdsvis at skifte til ny pensionsordning, side 6-7 eller fastholde den gamle pensionsordning, side 8-10.

På baggrund af ovenstående samt under hensyn til de bekræftelsesbreve, som pensionskassen har sendt til medlemmer, som har valgt ny pensionsordning, er det Finanstilsynets vurdering, at der ikke kan stilles yderligere krav til pensionskassens informationsmateriale efter reglerne om god skik."

I klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 8/2 2010, har klageren anført, at han ønsker sin pension ført tilbage på den gamle ordning. Klageren har til støtte herfor anført:

"Første pensionsår nedsættes pensionen med kr. 78.100,- uden reduktion af den årlige indbetaling.
Jeg anslår tabet i løbet af 5-7 år at være mindst 450.000,- kr."

Hertil har selskabet i brev af 24/2 2010 til nævnet bl.a. bemærket:

"**Baggrund - valg af ny pensionsordning**
Pensionskassen tilbød i efteråret 2009 medlemmerne med pensionsordning på garanteret grundlag (gammel ordning), herunder klager, at vælge en pensionsordning med betinget garanti (ny ordning) inden årets udgang.

Pensionskassen udarbejdede til brug for omvalget informationsmateriale, som efter pensionskassens vurdering indeholdt redelige og loyale oplysninger, der gjorde det muligt for medlemmerne at træffe deres afgørelse på et korrekt og fyldestgørende oplyst grundlag. Informationsmaterialet vedlægges som bilag ..

Det blev både i følgebrevet (bilag ..) og i det øvrige informationsmateriale fremhævet, at anbefalingen skulle suppleres af en individuel stillingtagen bedømt ud fra det enkelte medlems egne forhold.

Informationspjecen blev udsendt sammen med individuelle pensionsoversigter til de relevante medlemmer. Brevet med svarkupon, der fulgte informationspjecen, indeholdt pensionskassens generelle anbefaling, der var forskellig, alt efter om medlemmet var pensionist eller ej. Der blev givet frist til den 1. oktober 2009 til at vælge om, hvilken senere blev forlænget, med mulighed for at fortryde valget inden den 1. november 2009.

Det generelle informationsmateriale er blevet suppleret af individuelle pensionsoversigter med prognoser over medlemmernes dækning i gammel og ny ordning. Medlemmerne har således kunnet sammenligne dækningerne i gammel og ny ordning. Pensionsoversigterne var opbygget på samme måde som de oversigter, pensionskassen udsender hvert år. For klagers vedkommende viste prognosen for alderspensionen ved 68 år, at denne var ændret fra 445.300 kr. i den gamle ordning til 367.200 kr. i den nye ordning, hvilket udgør en difference på 6.508 kr. pr. måned. Kopi af pensionsoversigten vedlægges som bilag ...

Pensionskassen har i informationspjecen generelt anbefalet sine medlemmer under 70 år at vælge den nye pensionsordning. Det blev for alle aldersgrupper oplyst hvilke øvrige forhold, som medlemmerne burde være opmærksomme på, før de traf deres beslutning, herunder om medlemmet forventede en lang pensionisttilværelse samt medlemmets personlige forhold og forventninger til fremtiden i øvrigt.

Endvidere understregede pensionskassen såvel i følgebrevene som i informationspjecen, at medlemmerne skulle gøre sig fordele og ulemper ved de to ordninger klart (side ..), at medlemmernes forventninger til fremtiden og den økonomiske udvikling var afgørende (side 7), og at valget burde ske ud fra det enkelte medlems personlige forudsætninger, herunder hvor stor en dækning det enkelte medlem havde behov for ved invaliditet og dødsfald.

Pensionskassen mener derfor klart at have understreget, at det er det enkelte medlems eget valg, om medlemmet ønsker at skifte til den nye ordning, og at pensionskassens anbefaling om at skifte skal ses i lyset af medlemmernes individuelle forhold og derfor ikke kan stå alene. Endvidere har pensionskassen fremhævet de relevante forhold, der kan begrunde, at det ikke vil være attraktivt for det enkelte medlem at skifte til den nye ordning.

Informationspjecen indeholdt en beskrivelse af de forhold, som pensionskassen lagde til grund for sine anbefalinger. Pensionskassen redegjorde herunder bl.a. for de forhold (side 4-5), der kendetegner henholdsvis den gamle og den nye pensionsordning, samt hvilke forde-

le, ulemper og konsekvenser der generelt var for medlemmerne ved henholdsvis at skifte (side 6-7) eller fastholde pensionsordningen (side 8-10).

Der er også redegjort for baggrunden for, hvorfor pensionskassen har vurderet, at det på daværende tidspunkt kunne være attraktivt at skifte pensionsordning, herunder finanskrisens betydning for kurserne på værdipapirer samt pensionskassens forventninger til den fremtidige udvikling af renteniveauet og inflationen. Pensionskassen har som baggrund for sine anbefalinger i informationsmaterialet lagt afgørende vægt på sine forventninger til den økonomiske udvikling.

Pensionskassen har flere steder i informationsmaterialet (side 3 og 14-15) oplyst, at den beregnede pension i den nye ordning typisk vil falde her og nu i forhold til pensionen i den gamle ordning, afhængig af medlemmets alder. Det fremgår også, som anført af klager, at pensionskassen forventer, at faldet i pensionen gradvist vil blive indhentet af et bedre afkast end det, der ligger til grund for beregningen af pensionen og typisk vil være indhentet om senest 15 år. Dette tidspunkt vil variere meget fra medlem til medlem ud fra bl.a. alder, bidragets størrelse og den samlede bidragsperiode. Det enkelte medlem blev derfor henvist til at se på pensionen i den individuelle pensionsoversigt, hvoraf det fremgik, hvor stort faldet i pensionsdækningen ville være for den enkelte.

Finanstilsynet har i forbindelse med en konkret klage over pensionskassens informationsmateriale vurderet, at materialet er i overensstemmelse med god skik-reglerne. Finanstilsynets afgørelse af 16. november 2009 vedlægges i kopi, som bilag ...

Fortrydelsesret
Pensionskassen gav medlemmerne mulighed for at fortryde et evt. valg af ny pensionsordning indtil 1. november 2009. Fristen fremgik både af følgebrevet til informationsmaterialet samt af selve materialet. Det har ikke været muligt at dispensere fra fortrydelsesfristen, da pensionskassen efter fristens udløb har investeret efter de pensionsvalg, som medlemmerne har foretaget.

Konklusion
Klager har efter pensionskassens opfattelse truffet sit valg af ny pensionsordning ud fra korrekte og fyldestgørende oplysninger, der overholder god skik-regler. Da klager ikke har overholdt fortrydelsesfristen, fastholder pensionskassen, at han ikke har krav på, at hans nuværende pensionsordning bliver ført tilbage til hans tidligere pensionsordning."

Heroverfor har klageren i brev af 11/3 2010 til nævnet bl.a. anført:

"Ved deling af medlemspensionskassens formue skulle begyndelsespensionen have været ens for begge ordninger.

Den gamle ordning med 4% garanteret stigende var betinget af lånoptagning i Pensionskassen. Nyligt har jeg læst en mail om eftergivelse af 'gæld'; men den mail er slettet, hvorfor jeg ikke kan sende en kopi til Ankenævnet.
Afkast over 4% skulle kunne bruges til gældsnedbringelse og til øgning af den nye ordnings pension. Jeg anslog at ensartet pension ville vare 5-7 år. Ledelsen kunne ikke berigtige min vurdering og henviste til afkast og inflation. Nu skriver den juridiske konsulent, at det vil vare 15 år inden den månedlige pension er ens.

Den nye ordnings månedlige pensionsnedsættelser er eneste afdrag på 'gælden', som nu er eftergivet.

> Jeg har efter bedste evne begrundet mit ønske om at blive ført tilbage til den gamle ordning, som jeg har været medlem af i 38½ år."

På sekretariatets foranledning har selskabet i brev af 23/9 2010 til nævnet uddybet baggrunden for den generelle anbefaling i informationspjecen til medlemmer under 70 år om at vælge den nye ordning. Selskabet har herom bemærket:

> "Baggrunden for pensionskassens anbefalinger i efteråret 2009 var, at det for medlemmer under 70 år blev vurderet, at den resterende gennemsnitlige udbetalingsperiode er så lang, at der med stor sandsynlighed vil komme et merafkast i aktiverne knyttet til den nye pensionsordning i forhold til aktiverne knyttet til den gamle pensionsordning. Der vil dermed være stor sandsynlighed for, at medlemmer under 70 år på længere sigt vil få større samlede pensionsudbetalinger fra den nye pensionsordning end fra den gamle pensionsordning. Hertil kommer, at der er betydelig risiko for, at pensionens værdi i den gamle pensionsordning vil blive udhulet mærkbart ved stigende inflation, mens købekraften af pensionen i den nye pensionsordning bedre kan bevares."

Parterne er efterfølgende fremkommet med yderligere bemærkninger over for nævnet i breve af 5/10, 14/10, 16/10, 18/10, 6/11 og 17/11 2010.

Nævnet udtaler:

Klageren har over for selskabet oplyst, at han ikke mente at have modtaget en individuel pensionsoversigt, inden han traf valget om at lade sin pensionsordning overgå til den nye ordning. Selskabet har over for nævnet oplyst, at en individuel pensionsoversigt blev udsendt sammen med informationspjecen. Endvidere henvises der flere steder i informationspjecen til "den vedlagte pensionsoversigt". På denne baggrund finder nævnet at kunne lægge til grund, at klageren modtog pensionsoversigten sammen med informationspjecen.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ved læsning af det fremsendte informationsmateriale, der er godkendt af Finanstilsynet som værende i overensstemmelse med reglerne om god skik, sammenholdt med pensionsoversigten har haft et tilstrækkeligt oplyst grundlag for at vurdere retsvirkningerne af at vælge den nye

ordning. Nævnet finder derfor, at klageren efter fortrydelsesfristens udløb ikke har krav på at fortryde sit valg og vende tilbage til den gamle ordning.

Nævnet finder dog anledning til at bemærke, at selskabet efter nævnets opfattelse burde have undladt at anbefale den nye ordning for personer helt op til 70 års alderen. Nævnet finder imidlertid, at dette ikke kan begrunde et andet resultat, når henses til at klageren ud fra den individuelle pensionsoversigt havde de nødvendige oplysninger til at kunne træffe sit valg.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klager får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand